БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 159 (6088) | 1950 оной августын 8, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Томо болгогдоhон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ

Ленин—Сталинай парти ба Советскэ правительство болбол колхозуудые бэхижүүлхэ, хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ анхарал ходоо хандуулдаг. Парти, правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар манай республикын колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын, хүдөө ажахые хүгжөөхын түлөө тэмсэлдээ бага бэшэ амжалтануудые туйлаа.

Зүгөөр, хүдөө ажахые улам ехээр дэбжүүлхэ, механизацилха, электрифицировалхэ ба оньhон техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ жэжэ колхозууд haад ушаруулна. Жэжэ колхозууд бага газартай байhан дээрэhээ трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад оньhон машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр, хүсэд дүүрэнээр ашаглаха арга боломжогүй байна.

Жэжэ колхозуудые томожуулга хадаа хүдөө ажахые улам дэбжүүлхэ, колхозно үйлэдбэриие бүри ехээр ургуулха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай.

Жэжэ колхозуудые нэгэдүүлгэ болбол хүдөө ажахын оньhон машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ, хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ, колхознигуудай байдалые улам hайжаруулха асари ехэ арга боломжонуудые олгоно.

Баруун областьнуудай жэшээгээр манай республикын аймагуудта (Бичурын, Сэлэнгын, Хориин, Заиграйн ба бусад) колхозуудые нэгэдүүлжэ томо болгохо хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Зүгөөр, жэжэ колхозуудые нэгэдүүлгэ хадаа имагтал түрүүшын алхам гээшэ. Энээнэй hүүлдэ нэгэдүүлэгдэhэн колхоз бүхэниие бэхижүүлхэ гээшэ гол шухала зорилго мүн.

Партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд хадаа томо болгогдоhон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ зорилгоёо түрүүшын үдэрhөө эхилэн шиидхэхые бүхы хүсөөрөө оролдохо ёhотой.

Томо колхозуудые хүтэлбэрилхэнь жэжэ колхозуудые хүтэлбэрилдэгтэ орходоо бэрхэ гээшэ. Томо колхозой хүтэлбэрилэгшэд (колхозой түрүүлэгшэнэр, правлениин гэшүүд, бригадирнууд, малажалай фермэнүүдые даагшад) болбол политическэ эрдэмтэй, мэргэжэл шадабаритай, культурна хүнүүд байха зэргэтэй. Тиимэhээ томо болгогдоhон колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые, илангаяа түрүүлэгшэнэрые шэлэжэ олохо гээшэ шухалын шухала зорилго мүн. Нютагай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд хадаа политическэ талаараа шалгагдаhан, томо колхозуудые хүтэлбэрилжэ шадаха, дүй дүршэлтэй хүнүүдые hунгахадань колхознигуудта туhалха ёhотой.

Томо болгогдоhон колхозуудай үйлэдбэриин бригадануудай хүтэлбэрилгые hайжаруулха гээшэ мүнөө угаа ехэ удхашанартай. Бригадануудые бэхижүүлхын тула дүй дүршэлтэй, эмхидхэлэй шадабаритай, культурна хүнүүдые бригадир болгон дэбжүүлхэ, тэдэндэ саг үргэлжэ туhаламжа үзүүлжэ байха хэрэгтэй.

Жэжэ колхозуудта орходоо томо колхозуудай булюу hайн байдаг дээрэhээ, үйлэдбэриин шэнэ түсэбүүдые, орошо-гаргашын шэнэ сметэнүүдые зохёохо шухала.

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй үүргэнь айхабтар ехэ байна. МТС-үүд болбол хүдэлмэреэ улам түргөөр механизацилхадань колхозуудта бодото туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Ниитынгээ ажахые зүбөөр эмхидхэхэ зорилго томо болгогдоhон колхоз бүхэнэй урда табигдана. Хүдөө ажахын органууд болбол малажалай фермэнүүдые, үйлэдбэриин бригадануудые, севооборотуудые зүбөөр эмхидхэн байгуулхадань томожуулагдаhан колхозуудта туhалха ёhотой.

Колхозуудай томо болгогдоходо партийна организацинуудай урда бүри ехэ эрилтэнүүд табигдана. Юуб гэхэдэ, томо колхозуудай эмхидхэгдэжэ ниитын ажахын улам ехэ болоходонь хүдөө ажахын амжалтанууд колхозуудые хүтэлбэрилхэ партийна хүтэлбэриин хэмжээнhээ тон ехээр дулдыдаха байна.

Мүнөө үедэ республикын колхозууд таряа хуряалгаяа эхилжэ байна. Ургаса хуряалгаяа эрхим hайнаар үнгэргэхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө саг болзортонь тушааха ябадал хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн туhа дүхэм болохо байна.

Нэгэдэhэн колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь түргөөр бэхижүүлхэ гээшэ—социалистическэ хүдөө ажахые улам хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ туйлагдаха шэнэ ехэ амжалтануудай, эгээл шухала услови мүн.

Мосбассай шахта баригшадай гайхамшагта амжалта

СЕВЕРО-ЗАВОДСК. (Московско обл). (ТАСС). «Мосшахтострой» трестын нүүрhэ малтадаг М. Кузнецовой, А. Медведевэй, С. Воробьевой суута бригаданууд шахта барилгын түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ амжалта нёдондо жэлдэ туйлажа, нэгэ түнхилгөөр 420-hоо 459,5 метр хүрэтэр штрек малтажа, тэрээнээ бүхэжүүлээ.

* * *

Шулуун нүүрhэнэй промышленностиин Министерствын «Главшахтостройн» начальник А. Т. Картозия ТАСС-эй корреспондентдэ иигэжэ хэлэбэ:

—Москвагай шахта баригшад гайхамшаг амжалта туйлаа. Ажалаа тон үргэнөөр механизацилhан ба тодорхой hайнаар эмхидхэhэнэй ашаар, Социалистическэ Ажалай Герой Ф. Лебедиин бригада нэгэ hарын турша соо 463,6 погонно метр штрек малтаба. Энэнь Мосбассай шахтануудта туйлагдаhан дунда нормонуудhаа таба дахин шахуу ехэ байна.

Ургаса хуряалга ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ

Эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаhан колхозно полинуудай хүдэлмэришэд гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые болзорhоонь урид дүүргэхые оролдон, ургаса хуряалгынгаа темпые үдэр бүри эршэдхэжэ байна.

Волынска областиин хүдөө ажахын 100 түрүү артельнүүд таряа бэлэдхэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэбэ.

Таряа тээhэн түрүүшын улаан ашаанууд **Башкирска АССР-эй** харгынуудаар hубарина.

Самаркандска областиин Кара-Кишлакска районой «Иттифак» гэжэ колхоз hүүлэйнгээ улаан ашаа эльгээбэ. Энэ хадаа таряа бэлэдхэхэ түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэhэн, район соохи арбадахи колхоз мүн.

Херсонско областиин табан район хүндэтэ уялгаяа үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ нилээд урид дүүргэбэ.

Азербайджанска МТС-үүд комбайнаар таряа хуряалгые нёдондо жэлэйхиhээ 25 хоногоор урид дүүргээ.

Сибириин районууд үдэр ерэхэ бүри олоороо таряа хуряалгада орожо байна.

Алтайска хизаарай хүдөө ажахын артельнүүдтэ таряа хуряалга эршэмтэйгээр эхилэнхэй. Уголовско районой колхозууд намар тариhан таряагаа хадажа дүүргэбэ.

Намарай таряае **Читинскэ** областиин Сретенскэ, Петровско-Заводской ба Шилкинскэ районуудай колхозууд мүн лэ хадажа эхилээ.

РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1950 оной II кварталай гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

РСФСР-эй Статистическэ Управлениин мэдээсэл

1950 оной II квартал соо РСФСР-эй республиканска ба нютагай промышленностиин, хүдөө ажахын, транспортын, капитальна барилгын хүгжэлтэ, эд бараанай эрьесын дэлгэрэлтэ ба арад зоной ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээнэй дээшэлэлтэнь доора дурсагдагша тоо мэдээнүүдhээ харагдана:

I.

1950 оной II квартал соо промышленностиин валова продукци гаргалгын түсэб РСФСР-эй Министерствонүүд ба зургаануудаар иигэжэ дүүргэгдэhэн байна:

	1950 оной II квартал соо квартальна түсэбэй дүүргэлтын процент
РСФСР-эй нютагай промышленностиин Министерство	107
РСФСР-эй нютагай түлишын промышленностиин Министерство	110
РСФСР-эй ой модоной ба саарhанай промышленностиин Министерство	103
РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерство	107
РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин Министерство	107
РСФСР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерство	101
РСФСР-эй мяханай ба hүнэй промышленностиин Министерство	95
РСФСР-эй загаhанай промышленностиин Министерство	97
РСФСР-эй автомобильна транспортын Министерствын промышленна предприятинууд	100
РСФСР-эй элүүрые сахилгын Министерствын промышленна предприятинууд	100
РСФСР-эй кинематографиин Министерствын промышленна предприятинууд	100
РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи полиграфическа промышленностиин, издательствонуудай ба номой худалдаанай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин предприятинууд	107
РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи олзоборилгын кооперациин Управлени	103
РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ой модо олзоборилгын кооперациин Управлени	104
Всекоопинсоюз	106

Республиканска ба нютагай промышленностиин валова продукци гаргалгын түсэб, кооперативна промышленностиие оруулалсан, 1950 оной II квартал соо 104 процент дүүргэгдэбэ. 1950 оной түрүүшын хахад жэл соо промышленна үйлэдбэриин түсэб тэрэшэлэн үлүүлэн дүүргэгдэhэн байна.

II квартал соо түсэбhөө гадуур нилээд ехэ хара металлнуудай прокат, үргэнколейнэ шпалнууд, известко, мел, цемент, толь, керамическа шудхалаанууд ба барилгын бусад материалнууд, газова плитанууд, бэшэлгын машинканууд, фарфорофаянсова амhартанууд, хлопчатобумажна ба хилгааhан бүд, резинэ гутал, трикотажна дотор хубсаhан, гадар хубсаhанай трикотаж, hургуулиин тетрадьнууд, карандашууд, гуурhанууд, бритвэнүүдэй хутаганууд, мяха-колбасна зүйлнүүд, хилээмэ ба булочна зүйлнүүд, макаронно зүйлнүүд, виноградна архи ба бусад түрэлэй промышленна продукцинууд үйлэдбэрилэн гаргагдаба.

РСФСР-эй республиканска зарим Министерствонүүд ба зургаанууд валова продукци ба онсо шухала зүйлнүүдэй диилэнхиие натураарнь үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргэхэдээ зарим шухала түрэлэй продукци гаргалгын түсэбые хүсэдөөр дүүргээгүй. Нютагай промышленностиин Министерство электромоторнуудые, хирпиисэ, черепицэ, түмэр орон, хара шэрэм амhартанууд, патефонуудые үйлэдбэрилхэ квартальна түсэбөө дүүргээгүй; нютагай түлишын промышленностиин Министерство — нүүрhэ ба торфобрикетнүүдые үгэхэ түсэбөө дүүргээгүй. Олзоборилгын кооперациин Управлени болбол шэрэм амhартануудые, столовын хутага вилкэнүүдые, хажуур, льняной бүд, арhан гутал, оймhо үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй; инвалидуудай коопераци — оймhо, орон, арhан эд товар, шүдэнэй щётко үйлэдбэрилэн гаргаха түсэбөө дүүргээгүй.

II.

Республиканска ба нютагай промышленностиин, кооперативна промышленностиие оруулалсан, валова продукцинь 1949 оной II кварталтай сасуулбал дээшээ гараhан байна. 1949 оной II кварталтай сасуулбал промышленна онсо шухала түрэлэй продукци үйлэдбэрилгэ 1950 оной II квартал соо иимээр хубилhан байна гэбэл:

	1950 оной II кварталые 1949 оной II кварталтай процентнүүдээр жэшэбэл
Нүүрhэ	109
Торфобрикетэнүүд	119
Хара металлнуудай прокат	156
Хирпиисэ	134
Известко	126
Гипс	130
Мел	135
Черепицэ	154
Барилгын модо шэрэлгэ	120
Хюрөөдэмэл материалнууд	115
Велосипедүүд	146
Газова плитанууд	111
Газова колонконууд	133
Мясорубканууд	111
Бэшэлгын машинканууд	141
Патефонууд	146
Гар зүүнүүд	156
Бритвын хутаганууд	126
Хажуурнууд	117

	1950 оной II кварталые 1949 оной II кварталтай процентнүүдээр жэшэбэл:
Столовын хутаганууд	125
Столовын вилкэнүүд	120
Шэрэм амhарта	125
Эмалированна металлическа амhартанууд	137
Цинкэдэhэн түмэр амhарта	135
Фарфорово табагууд	109
Аяга блюдцетэйгээ	104
Фарфорово чайнигууд	104
hургуулиин тетрадьнууд	118
Карандашууд	122
Гуурhанууд	108
Хлопчатобумажна бүд	106
Льняной бүд	126
Хилгааhан бүд	104
Арhан гутал	114
Резинэ гутал	180
hэеы гутал	117
Оймhо	116
Дотор хубсаhанай трикотаж	118
Мяха	164
Колбасна зүйлнүүд	145
Малай тоhо	102
Хилээмэ ба булочна зүйлнүүд	112
Кондитерска зүйлнүүд	124
Макаронно зүйлнүүд	120
Виноградна архи	169
Натуральна сай	125
Өөхэн мылэ	112

1949 оной II кварталтай сасуулбал продукциин единицидэ түүхэй эд, материалнууд, түлишэ ба электроэнерги гаргашалалга 1950 оной II квартал соо промышленностиин олон hалбаринуудта бага болгогдоhон байгаа.

1950 оной II квартал соо промышленна продукциин өөрын үнэ сэнгые химдаруулха талаар тогдоогдомол даалгабари үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Республиканска промышленностиин предприятинуудай продукциин өөрын үнэ сэн сасуулhан сэнгээр абажа харабал 1950 оной II квартал соо 3,5 процентээр химдарhан байна.

III.

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд хабарай тарилгые амжалтатайгаар, богони болзорто үнгэргэжэ, хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй шанарые дээшэлүүлхэ ябадал туйлаба. 1950 ондо хабарай культурануудые тариха түсэбөө колхозууд ба совхозууд үлүүлэн дүүргэбэ.

Хабарай шэниисын ба техническэ культурануудай тарилга болбол намарай пар ба парнууд дээрэ диилэнхидээ сортовой үрhэнүүдээр хэгдээ.

Урган хүгжэжэ байгаа малажалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха зорилгоор колхозууд 1950 оной хабар нёдонон жэлэйхидэ орходоо 87 процент ехээр нэгэ жэлэй ногоонуудые, 35 процент ехээр тэжээлэй корнеплодууд ба силоснэ культуранууды тариhан, олон жэлэй ногоонуудай тарилгые үргэдхэhэн байна.

Колхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба совхозууд хадаа мүнөө жэл 1949 онойхидо орходоо hайнаар ургаса хуряалгада бэлэдхэhэн ба комбайнууд, сенокосилканууд, жатканууд, молотилканууд ба хуряалгын ондоо машинануудые hайнаар заhабарилhан байна.

РСФСР-эй урда районуудай совхозууд ба колхозуудта ороohото культурануудай ургаса хуряалга эхилэн дэлгэрбэ.

Пар хахалалга мүнөө жэл нёдонон жэлэйхидэ орходоо үлэмжэ эртын болзорнуудта үнгэргэгдөө. Парнуудай хойноhоо харууhалха хүдэлмэриин шанар нилээд дээшэлбэ.

РСФСР-эй европейскэ хубидахи талын ба модото талын районуудай колхозууд, совхозууд ба лесхозууд 1949 оной хабарайхида орходоо мүнөө хабар 3 дахин үлүүгээр поли хамгаалха модонуудые hуулгаhан байха юм.

1950 оной хабарай турша соо колхозууд болбол садууд, ягоднигууд ба винограднигуудайнгаа талмайе үргэдхөө.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедээр тогтоогдоhон колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй (1949—51 онуудай) түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

1949 оной июлиин 1-тэй сасуулбал 1950 оной июлиин 1-дэ колхозуудта ниитын ашаг шэмэтэ малай тоо толгой иимээр олошорhон байна гэбэл: эбэртэ бодо мал 12 процентээр, тэрээнэй тоодо үнеэд—18 процентээр, гахайн тоо толгой — 42 процентээр, хони ямаадай—13 процентээр, шубуунай тоо толгой 2 дахин шахуу олон болоо.

РСФСР-эй хүдөө ажахын Министерствын инкубаторно-шубуунай станцинуудай инкубаторнуудай багтаамжа 1949 оной июлиин 1-тэй сасуулбал 1950 оной июлиин 1-дэ 50 процентээр ехэ болоо. Инкубаторно-шубуунай станцинууд болбол 1950 оной түрүүшын хахад жэлэй турша соо нёдоной тэрэ үеынхидэ орходоо 69 процент үлүү олон дальбараануудые колхозуудта худалдаба.

IV.

1949 оной II кварталтай сасуулбал РСФСР-эй автомобильна транспортын Министерствын автомобильна транспортаар ашаануудые шэрэлгэ 1950 оной II квартал соо 14 процентээр, пассажирнуудые шэрэлгэ — 31 процентээр ехэ болобо. Бага гол мүрэнүүдые транспортна талаарнь ашаглаха Главна Управлениин гол мүрэнэй флодоор ашаа шэрэлгэ 56 процентээр, пассажирнуудые шэрэлгэ — 31 процентээр ехэ болоо.

1950 оной II кварталайнгаа түсэбые РСФСР-эй автомобильна транспортын Министерство ашаа шэрэлгээр 104 процент, пассажирнуудые шэрэлгээр — 112 процент, бага гол мүрэнүүдые транспортна талаарнь ашаглаха Главна Управлени ашаа шэрэлгээр 117 процент ба пассажирнуудые шэрэлгээр 125 процент дүүргэбэ.

1950 оной түрүүшын хахад жэл соо 1949 оной түрүүшын хахад жэлдэ орходоо 22 процент үлүүгээр хатуу ба гравийна хушалгатай республиканска ба нютагай удхашанартай автогужовой харгынууд баригдаба.

V.

РСФСР-эй Министерствонүүд ба зургаануудаар хэгдэжэ байгаа централизованно капитальна хүдэлмэриин хэмжээн 1949 оной II кварталтай сасуулбал 1950 оной II квартал соо 116 процент болоо. Тэрээнэй тоодо гэгээрэлэй Министерствээр 134 процент, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедээр 128 процент, элүүрые сахилгын Министерствээр 119 процент, нютагай Соведүүдэй гэр байрын ба гостиницануудай барилгаар 136 процент болоо.

РСФСР-эй гэр байрын-гражданска барилгын Министерство подрядна барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээ, 1949 оной II кварталтай сасуулбал, 1950 оной II квартал соо 17 процентээр ехэ болгожо, 1950 оной II кварталай түсэбые дүүргэбэ.

1950 оной II квартал соо промышленна шэнэ предприятинууд, hургуулинууд, эмнэлгын газарнууд ба ажаhуудалай гэр байранууд баригдаба.

VI.

1950 оной II квартал соо советскэ худалдаа наймаан улам саашадаа дэлгэржэ үргэлжэлбэ. 1950 оной I кварталтай ба 1949 оной II кварталтай сасуулбал гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай розничо эд бараанай эрьесэ hурагүй ехэ болоо.

Мяханай продукт, загаhан продукт, малай тоhо, сахар, кондитерска зүйлнүүд, хлопчато-бумажна, хилгааhан ба торгон бүд, оёмол хубсаhа, арhан ба резинэ гутал, трикотажна зүйлнүүд, оймhо, мылэ, радиоприемник, часууд, оёлгын машинанууд ба бэшэ эд бараа худалдалга ехэ болобо.

1950 оной II квартал соо колхозно рыногүүд дээрэ арад зондо хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалга ехэ боложо, 1949 оной II кварталда орходоо үнэ сэнгүүд химдарhан байна.

VII.

1950 оной II квартал соо РСФСР-эй городуудай коммунальна предприятинуудай хүдэлмэри hайжаржа үргэлжэлбэ. 1949 оной II кварталтай сасуулбал коммунальна электростанцинуудай электроэнерги үйлэдбэрилгэ — 12 процентээр, арад зоной гэр байрын хэрэгсэлдэ газ табилга — 21 процентээр, коммунальна водопроводуудhаа уhа табилга — 6 процентээр ехэ болобо.

Нёдонон жэлэйхитэй сасуулбал городской бүхы түрэлэй транспортнуудаар пассажирнуудые шэрэлгэ ехэ болоо. Тусгаарлабал троллейбусуудаар пассажирнуудые шэрэлгэ — 40 процентээр ба трамвайнуудаар — 6 процентээр ехэ болобо. Таксомоторно хүнгэн автомобильнуудаар пассажирнуудые шэрэлгэ 2 дахинhаа үлүүгээр ехэ болобо.

1950 оной II квартал соо коммунальна шэнэ предприятинуудые барилгын ба городуудые болбосон түхэлтэй болголгын хүдэлмэри улам дэлгэржэ үргэлжэлбэ.

VIII.

1949 оной II кварталтай сасуулбал РСФСР-эй республиканска ба нютагай ажахыдахи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо 1950 оной II квартал соо 6,5 процентээр олон болобо.

1950 оной II квартал соо республиканска ба областной мэдэлтэй промышленностьда ажалай бүтээсын дам саашанхи ургалта үргэлжэлбэ. 1950 оной II кварталда гүрэнэй түсэбөөр тогтоогдоhон ажалай бүтээсын талаар даалгабари промышленностиин диилэнхи hалбаринуудаар дүүргэгдэбэ.

IX.

1950 оной II квартал соо дээдэ hургуулинуудай, техникумүүдэй ба бусад тусхай дунда hургуулинуудай hүүлшын курсануудые дүүргэжэ гарахаар, заочно hуралсажа байгшадые тэдээнэй тоодо оруулалсан, 1949 онойхидо орходоо 17 процент олон залуу специалистнууд бэлдэгдэжэ байгаа.

1949 онойхидо орходоо 23 процент олон hурагшад 7 жэлэй ба дунда hургуулинуудта, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй залуушуулай hургуулинуудта hуралсалаа дүүргэээ.

1950 оной II квартал соо больнична ба санитарна профилактическа эмхи зургаанууд олон болоо, тэндэхи больнична оронуудай тоо hурагүй олон болобо.

РСФСР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

ОРОНОЙ ДЭЭДЭ hУРГУУЛИНУУДТА АБАЛГЫН ЭКЗАМЕНУУД

Украинын столица — Киевэй бүхы дээдэ hургуулинуудта абалгын экзаменууд эхилээ. 9 мянга үлүүтэй хүбүүд ба басагад дээдэ hургуулинуудта орохо мэдүүлгэнүүдые бариба.

Т. Г. Шевченкын нэрэмжэтэ гүрэнэй университедтэ, политехническэ, медицинскэ ба педагогическа институдуудта hурахаяа хүсэгшэд илангаяа олон. Алтан ба мүнгэн медальнуудые абаhан, арбадахи классайхидhаа мянга шахуу мэдүүлгэ оробо. Киевэй дээдэ hургуулинуудта хамтадаа 6300 hурагшад абтаха байна.

* * *

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Тбилисскэ гүрэнэй университедтэ мянга тухай студентнүүд абтаха юм. Дунда hургуулинуудые алтан ба мүнгэн медальнуудтайгаар дүүргэhэн 422 hурагшад мүнөө экзаменгүйгөөр абтаад байна. Л. П. Берияын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын институдай аудиторинууд соо Сванетиин, Хулын, Казбегэй ба ондоошье районуудай, Краснодарай, Ивановай, Бакугай ба бусад ахадүү республиканууд городуудай хүбүүд, басагад харагдана.

* * *

Кишинёвско гүрэнэй университедтэ абалгын экзаменууд эршэмтэйгээр эхилбэ. Мүнөө жэлдэ энэ университедтэ 300 хүн орохонь. Эдэнэй хахад шахуунь — молдавска колхознигуудай үхибүүд. М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын институдта хүдөө ажахын механизациин шэнэ факультет эмхидхэгдээ. Кишинёвско багшанарай институдта физическэ хүмүүжүүлгын hургагшадые бэлэдхэхэ факультет нээгдэбэ. Хэлэ ба литературын, түүхын, естественнэ ба физико-математическа отделенинүүд (үдэшын) эмхидхэгдэхэнь.

Энэ жэлдэ Молдавска ССР-эй дээдэ hургуулинуудай нэгэдэхи курсануудта хамтадаа 1600 үлүүтэй хүн абтаха байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партиин Баргажанай айкомой пленум

ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой пленум боложо, партиин Обкомой 2-дохи пленумэй дүнгүүд тухайда айкомой секретарь нүхэр Халеев элидхэл хэбэ.

«1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолой ажахын-политическэ угааехэ удхашанарые олониитэ колхознигуудта ойлгуулха хүдэлмэри аймагай партийна организаци хүсэд һайнаар ябуулаагүй гэжэ, —элидхэлшэ мэдүүлбэ.

Энээнһээ шалтагаалан малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэг аймаг соо унжагайранхай. Улюнска сельсоведэй колхозууд нэгэшье килограмм силос дараадүй байһаар. Илангаяа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ сабшалга һүрилэлгэ хоёройнь хоорондо забһар ехээр гараа. Ажалай эмхигүйгөөр табигдаһанһаа боложо, олохон колхознигууд нормоёо дүүргэдэггүй байна. Мүн тракторна сенокосилканууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, — гэбэ.

Олонхи колхозуудай парторганизациин секретарьнууд бригадануудта агитационно хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа байһые шалгадаггүй, ханын газетэ болон «Дайшалхы хуудаһа» гаргалгые хэрэгсээдэггүй байна,—гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэбэ.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (нүхэр Филипповэй хүтэлбэрилдэг) 11 хүнһөө бүридэһэн бригада 10 үдэрэй турша соо оройдоо 50 гектарай үбһэ хуряагаа. Тэжээл бэлэдхэлгын иимэ хангалтагүйгөөр ябажа байхада колхозой парторганизацинь һанаамараар, хамаагүйгөөр хандана.

Аймагай хүдөө ажахын таһагай хүдэлмэрилэгшэд ажахын бүхы хэмжээ-ябуулгануудые халирхайгаар ударидана, — гэжэ үгэ хэлэгшэ шүүмжэлбэ. Олонхи колхозуудта таряа хуряалгын машинанууд, хушалтатай тогууд, зерносушилканууд болон орооһо сэбэрлэлгын машинанууд тон удаан заһабарилагдана.

Зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр «манда силослэхэ юуншье үгы» гэһэн «шалтагаан» дурдаад силос даралгые таһалдуулха һэдэлгэ гаргана.

Зарим эхин парторганизацинуудта эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдаһаниинь ажалайшье жаяг заршамда харагдана. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой зарим гэшүүд хүдэлмэриин үедэ архидажа ябадаг байха юм.

Мүн партиин айкомой зүгһөө комсомольско организацинуудые һулаар ударидана. Комсомольско организацинууд союзнабэшэ залуушуулай дунда нүлөө багатай, тиин олохон эдиршүүд комсомолой зэргэдэ ороогүй байна, — гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ.

Ниитэ-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр эмхидхэн, шэнэ ургаса хуряалгада бүрин түгэс бэлэдхэл хангаха гээшэ парторганизацинуудай шухалын шухала зорилго мүн гэжэ пленум зааба.

Пленум болбол үбһэ хуряалгые саг болзортонь дүүргэхэ ба таряа хуряалгада бэлэдхэлые хангаха тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалба.

Комсомолецууд колхозуудта туһална

Малай тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хүдэлмэридэнь колхозуудта туһалха зорилгоор, республикын аймагуудта залуушуулай воскресник эмхидхэгдээ.

Бороотой үдэр байгаашье һаань воскреснигтэ 4 мянган хүн хабаадаба. Эдэнэр гар хажуураар 655 га сабшаһан, 1017 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн ба 267 тонно силос дараһан байна. Мүн 334 га тармагдажа, 2215 центнер үбһэн һүрилэгдөө.

ВЛКСМ-эй Зэдын, Ториин, Прибайкальска, Закаменай ба Хэжэнгын айкомууд воскресник үнгэргэхэ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Прибайкальска аймагта 622 хүн воскреснигтэ хабаадажа, 1855 центнер үбһэ һүрилбэ. Хүдөө ажахын ондоошье хүдэлмэри хэгдээ.

Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздохи воскреснигтэ 70 хүн хабаадажа, 15,5 центнер нойтон ба 31 центнер хуурай набшата тэжээл бэлэдхээ. Залуу машинистнууд Бадмажапов ба Цыденов гэгшэд 4 га нормотой аад 7 га хүрэтэр сабшаба.

Ториин аймагай «Улаан Номто» колхоздо 33 залуушуул суглараһан байна. Гар хажууршад — комсомолецууд Логинов, Мутанова ба Бадмаев 90 — 90 сото сабшабад.

Л. Герасимова.

Колхознигуудай дунда культурна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха

Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаһан колхознигуудые, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые культурна талаарнь хангаха гэһэн ехэхэн эрилтэнүүд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай урда табигданхай.

Теэд, Хориин аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд энэ үүргэеэ хүсэд һайнаар дүүргэжэ шаданагүй. Нэн түрүүндэ, аймаг дотор ябуулагдаха культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин штабынь болохо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг бүхэли һарын туршада суурлгатай байдаг ба тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдынь иишэ тиишээ таража ябашанхай.

Аймцентртэхи культурын байшан (директорынь Пластинин) өөрынгөө хүдэлмэриие гансахан лэ танцануудаар хизаарладаг заншалтай болошонхой. Тэндэ бэшэ ондоо ямаршье юумэ үнгэргэгдэнэгүй.

Мүн хүдөөгэй, колхозой клубууд, уншалгын байшангууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлбэл, Анаагай сомоной уншалгын байшан (даагшань Ц. Батуева) үдэрһөө үдэртэ хаалгатай байдаг. Нүхэр Батуева хадаа өөрынгөө үмсын хэрэгые хэжэ гэртээ һуудаг. Тиимэһээ уншалгын байшангай номуудаар баян библиотекэнь ашаглагданагүй.

Аймаг дотор лекционно пропаганда мүн лэ муугаар табигданхай. Хасууртайн, Тарбагатайн лекторинууд юушье хэнэгүй. Энэ шухала кампаниин үедэ бригаданууд, малай фермэнүүд дээгүүр лекционно пропагандые үргэнөөр дэлгэрүүлхын орондо аймагай лекториин хүдэлмэрилхэеэ болишоһониинь гайхалтай. Мүн ном зээлгэ оройдооо шье мартагдашанхай.

Гадна, үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд үргэн хэрэгсэлэй эд бараагаар хүсэд һайнаар хангагданагүй.

Үбһэ сабшажа ябаһан хүнүүд магазинһаа махорко, зуруул худалдажа абахаяа арбаад километрын газарһаа ерэдэг ушарнууд бии. Нилээд олон бригадануудта нүүдэл наймаан һулаар эмхидхэгдэнхэй. Аймпотребсоюзай түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Татауров нүүдэл наймаа үргэнөөр эмхидхэхэ хэмжээ абанагүй.

Аймагай хүтэлбэрилхы органууд ажалшадые культурна талаарнь хангаха хэрэгтэ анхаралаа һулаар хандуулна. Тэдэнэр культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагай ба аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй урда зохихо эрилтэ табинагүй гээшэ.

Колхознигуудые культурна талаарнь хүсэд хангаха арга боломжонууд тус аймагта гүйсэд бии. Тэдэ арга боломжонуудаа шадабаритайгаар бэелүүлхэ гэһэн шухала зорилго аймагай хүтэлбэрилхы органууд, илангаяа аймгүйсэдкомой урда байна.

Б. Намжилон.

ЗАЛУУ БАГШАНАР

Һаяхан Тамбовско, Саранска ба Кабардинска педагогическа институдуудые дүүргэһэн 30 залуу багшанар БМАССР-эй һургуулинуудта хүдэлмэрилхөөр ерэбэ. БМАССР-эй гэгээрэлэй Министр нүхэр Цыганков залуу багшанартай уулзажа, Бурят-Монголой һургуулинуудай хүдэлмэринүүд тухай, залуу багшанарай урда табигдаад байһан зорилгонууд тухай тэдэндэ тодорхойгоор хэлэжэ үгэбэ.

Һургуулинуудай һуралсалай ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бүхы эрдэм бэлигээ үгэхыень нүхэр Цыганков залуу багшанарта хүсэбэ.

М. Мангадаев.

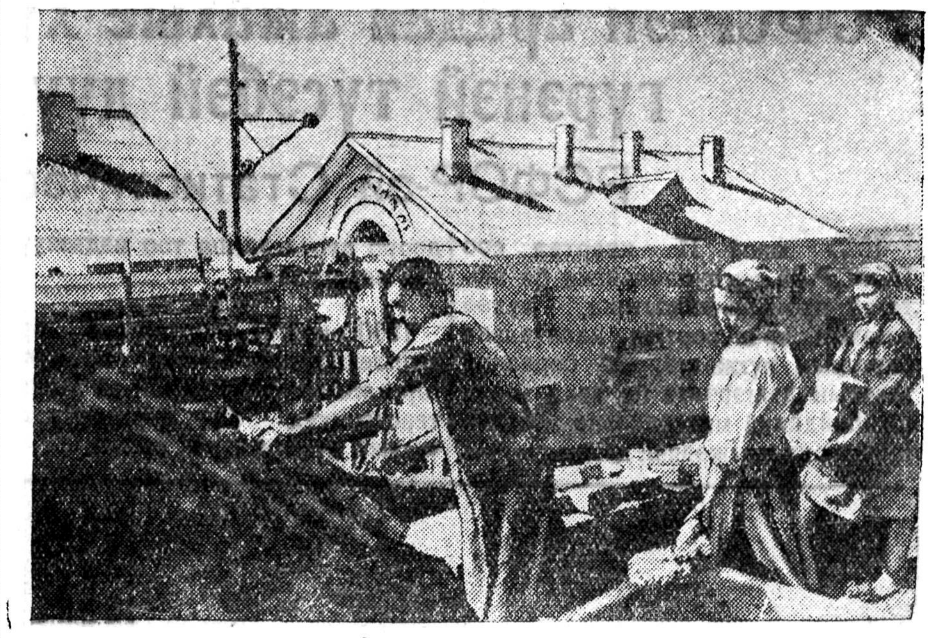

Эб найрамдалай вахтада жагсаһан, Улан-Удэ городой Банзаровай нэрэмжэтэ улицадахи байрын гэрэй барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан каменщик И. Назаров өөрынгөө туһалагшадтай хамта поточно метод шудалжа, үдэрэйнгөө нормонуудые 150 ба дээшэ процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: каменщик-стахановец И. Назаров туһалагшадтаа хамта байрын гэрэй барилга дээрэ.

М. Минеевэй фото.

СОВЕТСКЭ ХҮНҮҮДЭЙ АЖАЛАЙ ГАБЬЯА

Түрүүшүүлэй тоо олошорно

Улан-Удэ станциин паровозно депогой коллектив эдэ үдэрнүүдтэ социалистическэ мүрысөөнэй тугые дээрэ үргэн ябана. Үдэр ерэхэ бүри цех бүхэндэ ажалай эрхим жэшээ харуулагшад олошорно.

Депогой шудхалгын ба кузнечнэ цехын хүдэлмэришэд августын үнгэрһэн табан үдэр соо үйлэдбэриингөө бүтээсые 190 процент хүрэтэр дээшэлүүлбэ. Түмэршэ дархашуул нүхэд Воронин, Еремин ба бусад нормонуудаа хэдэн арбаад процентээр үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, материалнуудые арбилна.

Августын үнгэрһэн хэдэхэн үдэрэй турша дотор стахановецууд Воронин ба Еремин гэгшэд 2—2 халаан соо арбилһан материал дээрээ хүдэлмэрилөө.

Шудхалгын цехын шудхалаашад нүхэд Трофимов, Шульгин гэгшэд үйлэдбэри дээрээ шэнэ метод нэбтэрүүлбэ. Тэдэнэр детальнуудай шудхагдадаг хэбүүдэй хүрэхыень хүлеэнгүйгөөр досоонь үлэһэн шлагые арилгадаг болобо. Тиин, энээгээрээ үйлэдбэриингөө бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ шадаба.

Мүн тэрэшэлэн электро-гагнууршад Ладыгин ба Марков хадаа товарна поездын паровозой частиие заһабарилгаар эрхим жэшээнүүдые харуулна. Тэдэнэр халаан бүхэнэйнгөө нормые 300 процент дүүргэдэг болобо.

И. Яхно.

Стахановска вахтада

Селендумын мотор-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин үндэр показательнуудые харуулжа байна.

Трактор ба автомашинануудые заһабарилагшад таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын үедэ һайн шанартай запасной частяар МТС-үүдые хангалгада бүхы шадабари мэргэжэлээ гаргана.

Заводой шудхалгын цехын шудхалаашад нүхэд Клочихин, Латыпов ба бусад эб найрамдалай вахтада жагсаһанһаа хойшо үйлэдбэриингөө бүтээсые эрид дээшэлүүлээ. Тэдэнэр июль һара соо даалгабарита түсэбүүдээ 100 гаран процент дүүргэһэн байна. Мүнөө август һарын эхинһээ хойшо халаан соо хоёр нормо дүүргэгшэдэй тоо үдэр ерэхэ бүри олошорно.

Л. Максимов.

Улаан тугта хүртэбэ

Улан-Удын типографиин стереотипна цехын стахановец нүхэр Драган гэгшын хүдэлмэрилдэг бригада июль һарын хүдэлмэриин дүнгөөр предприяти соогоо түрүү һуури эзэлбэ.

Бригадын гэшүүд Губанов, Калашников ба Гайсенок гэгшэд эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриингөө бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциингаа шанарые һайжаруулха хэрэгтэ шадабари мэргэжэлээ гарган хүдэлмэрилнэ.

Һаяхан тус бригада стахановскаар ажаллаһанайнгаа түлөө типографиингаа дамжуулгын Улаан Туг абажа, «Эрхим шанарай бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

Н. Цынгуев.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон улаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

КП(б)-гэй Белоруссиин Речицкэ райком, Гомельско область.

Омско пивын заводой инженернүүд ба техникүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан;

Полтавска областиин, Гадяч городой «Чеботарь» гэжэ артелиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Турчасовска маслозаводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Гадячска инкубаторна станциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Краснодарска хизаарай, Ворениковско районой «Красный табаковод» колхозой колхознигууд ба колхозницанууд;

Нүүрһэшэдэй профсоюзай Прокопьевско горкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Гомельско областиин Добрушска районой хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд;

ВКП(б)-гэй Краснодарска хизаарай Мостовско РК;

Астраханска городской санитарно-эпидемическэ станциин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Тамбовско областиин, Рассказовско спиртзаводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд, албахаагшад;

Викуловска районой «Заготживсырьё» гэй» бэлэдхэлэй конторын эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд;

«Молодой дальневостчник» гэжэ комсомольско хизаарай газетын редакциин коллектив;

Киргизскэ ССР-эй Гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин сотруднигуудай коллектив;

Краснодарска хизаарай Курганинска районой мылэ шанадаг заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Моссельэнергын электромеханическа мастерскойн хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Маслопром» гэжэ харьковска трестын Петровско тоһоной заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд, албахаагшад;

Узбекскэ ССР-эй гүрэнэй номой палатын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив. Ташкент город;

Новосибирскэ областиин Андреевскэ районой районно эдеэ хоолой комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Кзыл-Ординска областиин Яны-Курганска райсоведэй ажалшадай депутадуудай гүйсэдком;

КП(б)-гэй Украинын Одесскэ областиин Первомайска горком;

Плесецкэ шпалопропиточно заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Купянска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Павлово-Посадска горпромкомбинадай шагтын фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Эрдэмтэдэй Московско Байшангай гэшүүд;

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Харьковска областиин Сахновщ... инкубаторна станциин хүдэлмэри... ба албахаагшадай коллектив;

Волынска областиин Овадновска р... ной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой ... хознигууд ба колхозницанууд;

Харьковска областиин Зачепил... районой «Красноармеец» гэжэ кол... колхознигууд ба колхозницанууд;

Сталинградска областиин Ново-А... скэ районой «Красный Октябрь» ... колхозой колхознигууд ба колхоз... нууд;

Азербайджанска ССР-эй Нух... МТС-эй хүдэлмэришэд ба албаха... дай коллектив;

Полтавска областиин Зеньк... районой «Веселый план» гэжэ кол... колхознигууд ба колхозницанууд;

Волынска областиин Шацка ра... «Червона Украина» гэжэ хүдөө аж... артелиин колхознигууд ба колхоз... нууд;

Сталинградска түмэр харгын Фи... во станциин түмэр замай һургу... багшанар ба һурагшад;

Азербайджанска ССР-эй «Пи... гэжэ журналай редакциин сотрудни...

Ханты-Мансийска национальна о... гой Шаимска Соведэй Кировэй нэр... тэ колхозой колхознигууд ба колх... цанууд;

Молдавска ССР-эй Калараршка р... ной Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө аж... артелиин колхознигууд ба колхоз... нууд;

Тюменскэ областиин Исетскэ ра... «Луч Октября» гэжэ колхозой гэшү... баярай суглаанай участнигууд;

Московско саарһан-литэ амһартын... водой хүдэлмэришэд, инженернүүд, ... нигүүд, мастернууд ба албахааг... коллектив;

РСФСР-эй элүүрые сахилгын М... стерствын Московско медицинскэ и... тудай профессорнүүд, багшанар, ... дентнүүд ба сотруднигууд;

Оёдолой ба трикотажна промыш... ностиин хүдэлмэришэдэй профсо... грузинска республиканска комитет;

Бүхэроссийска союзай харилсан с... ховалалгын кассын инвалидуудай ко... рациин артелиин гэшүүдэй плену... участнигууд;

Харьковска механическа заводо... дэлмэришэд ба албахаагшад;

Курска һээы даралгын фабрики... дэлмэришэд ба албахаагшад;

Улан-Удын мебельнэ фабрикын хү... мэришэд ба албахаагшадай коллект...

Курганинска шубуу үсхэбэрилхэ ... бинадай хүдэлмэришэд ба албахааг...

Минск город, Белорусска Глав... прокадай конторын хүдэлмэрилэгш... коллектив;

Куйбышевска областиин Красно... районой «Север» гэжэ колхозой ко... нигууд ба колхозницанууд;

Азербайджанска ССР-эй Нахичева... районой Ворошиловай нэрэмжэтэ ко... зой колхознигууд ба колхозницануу...

Краснодар городой эхэнэрнүүдэ... дэхи консультациин медицинскэ хү... мэрилэгшэдэй коллектив;

Бакинска хүдөө ажахын техник... багшанар, студентнүүд ба албахаа... дай коллектив;

Полтавска областиин Гадячска р... ной «Шлях Ленина» гэжэ колхозой ... хознигууд ба колхозницанууд;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Һургуулиин шэнэ гэр

Кударын дунда һургуулиин байшан 1949 оной намарһаа баригдажа эхилээ юм. Мүнөө тус һургуулиин сонхын колодконууд хэгдээд, 2-дохи дабхарайнь барилга дүүрэжэ байна.

Аймагай коммунальна ажахын таһагые даагша нүхэр Коротков, прораб нүхэр Лапшин гэгшэд ... рилгын хүдэлмэриие һайнаар ... хидхэнэ.

Энэ барилгада модошо да... шуул нүхэд Васильев, Агафо... ба Максимов гэгшэд оролдосо... гоор ажаллана.

Н. Шагланов.

МАЛДАА ХҮСЭД ХҮРЭХЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭ

МАЛШАД ӨӨҺЭДӨӨ ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭНЭ

Бичурын аймагай Ара-Хэрээтын сельсоведэй «Коминтерн» колхозой ОТФ-е даагша Балсан Цырендоржиевич Соктоевой хүтэлбэреэр тус фермын хонишод өөһэдынгөө дааһан 110 гектар сабшалангай газарые 2 удаа уһалжа ногооной һайн ургаса ургуулһан байна.

Тус фермынхид Стокгольмско Уряа доро гар табиха зуураа, фермынгээ 850 толгой хонидто өөһэдынгөө хүсөөр эрхим шанартай тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Тэдэнэр үгэеэ үнэн хэрэг дээрэ бэелүүлэн, мүнөө 550 центер үбһэ соможо, 7 һүринүүдые бодхоогоод байна. Хонишод үбһэ сабшалга, тармалга, сомолго дээрэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээнь, энэ бригадын сенокосилкын машинист үдэрэйнгөө даалгабариие 150—200 процент дүүргэдэг байна. Тиихэдэ, нүхэр Соктоев ба хонишон Дымитцу Цыбикова гараар сабшахадаа үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэдэг юм.

Тэрэшэлэн, хонишодой бригадада Шэбэртын һургуулиин һурагшад Нимасу Соктоева, Дылгырма Зандеева гэгшэд нилээд туһаламжа үзүүлээ. Эдэ басагад сабшалга, тармалга дээрэ нормонуудаа 120 процент дүүргэдэг байна.

Иигэжэ, тус колхозой ОТФ-гэй хүдэлмэрилэгшэд хонидоо садхалан үбэлжүүлхын түлөө эсэшэгүйгөөр оролдожо байха юм.

А. Сахарова, зоотехник.

Силос юундэ даранагүйб?

Баргажанай аймаг силос даралгын түсэбые дүүргэлгээр гээгдэжэ ябана. Мүн набшата тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгые эндэхи колхозууд тооногүй.

Июлиин 25-най мэдээгээр аймагай 22 колхозуудһаа миил долоониинь шэмэтэ тэжээл бэлэдхэдэг байба. Тиигэбэшье, ажалайнь темп тон һула. Аймаг соогоо малажалаар эгээн томо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 1340 тонно силос дараха түсэбтэй аад, миил 40 тонно бэлэдхээ. Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз оройдоо 50 тонно силос даранхай.

Ленинэй нэрэмжэтэ, «Большевик», Калининай нэрэмжэтэ ба бусад хүдөө ажахын артельнүүдтэ иимэрхүү. Силосовалэгдэһэн шэмэтэ тэжээлэй ехэнхидээ үжэжэ гутажа байбашье һаань, тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Силос дараха хүсэлэнгүй, энэ хэрэгые хойшо татадаг колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые харюусалгада хабаадуулнагүй.

А. Раднаев.

Машинистнуудай мүрысөөн

Эб найрамдал хамгаалгын Стокгольмско Уряа доро гар табиха зуураа, Хориин аймагай «Путь Сталина» колхозой сенокосилкын машинист Агбан Ринчинов, «Пламя» колхозой машинист Иван Челондаев гэгшэд Зэдын аймагай машинистнууд Труднев ба Григорьевой уряае дэмжэн, үдэр бүри 8 гектар сабшаха гэһэн уялга абаа һэн.

Эдэ машинистнууд хоёр халаанай морёор хүдэлмэрилжэ, өөһэдынгөө абаһан уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ байна.

И. Борисов.

ЭРХИМ ХАЖУУРШАД

Иволгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тэжээл бэлэдхэлгын темпые үдэрһөө үдэртэ хурдадхажа байна. Мүнөө бүхы сабшалангайнгаа 60 гаран процентые хуряагаад байха юм. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын түлөө колхознигууд ажалай үндэр бүтээсэ харуулна.

Комсомолец-машинист М. Батурин нэгэ халаанай морёор хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэйнгөө даалгабариие 138 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Гар хажууршад Колтуков, Швецова гэгшэд үдэр бүри 0,60—0,80 гектар сабшажа, нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Түрүү хажууршадай жэшээгээр колхозой олон бригадануудай гар хажууршад үндэр бүтээсэ түйлана.

И. Бондаренко.

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажа[хын] Министерствын мэдээ[н]

1950 оной августын 5.

Эзэлһэн һууринь	АЙМАГУУД	Үбһэ сабшалга (процентээр)
1.	Байкало-Кударын	70,5
2.	Кабанскын	66,0
3.	Иволгын	63,9
4.	Прибайкальска	63,9
5.	Бичурын	62,6
6	Хэжэнгын	61,7
7.	Закаменай	54,6
8.	Мухаршэбэрэй	54,2
9.	Курумканай	53,9
10.	Хориин	53,8
11.	Түнхэнэй	52,8
12.	Кударын	51,6
13.	Баргажанай	51,2
14.	Тарбагатайн	50,0
15.	Кяхтын	45,4
16.	Заиграйн	45.3
17	Яруунын	44 7
18.	Ториин	43,5
19.	Зэдын	42.4
20.	Сэлэнгын	38,0

СТАЛИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО

Бригадымнай хүсэн бүри ехэжээ

Н. БЕЛОВ, тарианажалай бригадир

Манай нэгэдэһэн колхозой хүдэлмэриин гол хүсэн—үйлэдбэриин сағ үргэлжын бригаданууд байха байна. Эгээл тиимэһээнь правлениимнай тарианажалай бригадануудые саашадань бэхижүүлхэ хүдэлмэри ябуулжа эхилээ.

Урдань минии бригада хүдэлмэриин наһанай 34 хүнһөө бүридэһэн байгаа. Тиихэдээ тарианажалда хабаатай элдэб олон участогуудые хүсэдөөр, һайнаар хангажа шададаггүй һэмди. Бригададаа хабаатай хэдэн амбаарнуудай ондо ондоо газарта байһан дээрэһээ тус бүхэндэнь нэгэ нэгэ харуулшан хэрэгтэй болодог һэн. Баһа үбһэ хуряалга, пар хахалалга, модо бэлэдхэлгэ ба бусад хүдэлмэринүүдэй хабсараад ерэхэдэнь хүнүүдэй хүсэн хаанашье хүрэхэеэ болишодог ушарнууд бии байгаа.

Мүнөө тиимэ ушарнууд үзэгдэхэеэ болёо. Бригададамнай 20 гаран хүн нэмэжэ ороо. Эдэ хаанаһаа «олдоһон» хүнүүд бэ гээ һаа, зариманиинь бригада доторой хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдөө, заримаһиинь урда тээнь гэртээ үхибүүдээ хаража байдаг аад, яслиин нээгдэхэдэ ажалда гараа. Нэгэдээдүй байхадаа манай Мухар-Тала нютагтахи колхоз ясли нээхэ ямаршье аргагүй байһан байгаа.

Бригадынгаа ехэ болоод байхада ажалай эмхидхэлэй асуудалай урданайхиһаа ондоогоор шиидхэгдэхэ болоһониие, бригада болон бригадирай үүргын улам ехэ болоһониие элитээр мэдэрһэн байнаб. Нэн түрүүндэ, хүн бүхэниие хүсэ шадалдань, шадабари мэргэжэлдэнь зохилдоһон ажалда томилхо шухала болоо. Энэ талаар яһала ехэ юумэ хэгдээ. Жэшээлхэдэ, 8 классай һургуулитай аад, урдань гэртээ һуужа байһан М. Буткова гэгшэ мүнөө тоо бүридхэлшөөр хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа үбһэ хуряалгада хабаадалсажа, үдэрэй дүүрэн нормые ходоодоо дүүргэдэг юм. Тиихэдэнь, урдань тоо бүридхэлшэ ябадаг залуу хүбүүн Матвеев мүнөө косилкада һуунхай.

Шадабаритай тоо бүридхэлшэ хадаа бүтээгдэһэн ажалай хэмжээе сағ соонь гаргадаг байгаа. Тиимэһээнь хүн бүхэн мүнөөдэр хэһэн ажалайнгаа дүнгые харадаг. түсэбөө хэрбээ дүүргээгүй һаа, хойто үдэрынь заатагүй хүсэлдүүлхые оролдодог байна. Гадна, ажалта үдэр ходоодоо зүбөөр гаргагдадаг ба тоо бүридхэлдэ ямаршье бусайдалга үзэгдэхэеэ болёо. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, мүнөө үедэ колхозно ажахыда мэргэжэлтэдэй хэрэгтэй болоһониие харуулна. Агротехникэтэй һайн танил хүнүүд илангаяа хэрэгтэй болоо. Тэдээнгүйгөөр тарианажалай культурые ёһотой һайнаар ургахэ аргагүй гээшэ.

Эрхимээр ажаллахабди

Татьяна ЗУБАКИНА, колхозница

Би Кировэй нэрэмжэтэ колхозой Ташалан тосхондо тогтохотойнь хамта тэрээндэ гэшүүн божо ороо һэм. Тэрээнһээ хойшо ходоодоо ниитынгээ ажахыда хүдэлмэрилөөб.

Һаяшаг болоһон суглаан дээрэ хоёр хүршэ колхозуудай нэгэдэлэй тухай асуудалай табигдахада би тэрээниие тон ехээр һайшааһаб. Энэ хадаа манай—колхознигуудай ажабайдалай шэнэ шата нээһэн суглаан байгаа. Эндэ хэлсэгдэһэн асуудалые шиидхэлгын болоходо арсаһан гү, али гараа үргөөгүй хүн нэгэншье байгаагүй.

Жэжэ колхозууд саашадаа дүүрэн амжалтатайгаар хүгжэжэ шадахагүйнь элитэ. Энээниие бидэнэр колхознигууд һайтар мэдэнэбди. Нэгэдэлгэһээ урда тээ манай колхоз гектар бүхэнһөө дундаа зэргээр 8—10 центнер таряа абадаг һэн. Таряанайнгаа хойноһоо һайнаар харууһалаад, нэмэлтэ тэжээл үгөөд байгаа һаамнай, дээрэ хэлэгдэһэн тоонууд хэдэн дахин нэмээгдэжэ болохо байгаа. Теэд, тиимэ ажалнуудые хэхэ хүсэмнай дутадаг һэн. Мүнөө агротехническэ хүдэлмэриин дүүрэн комплексые хэжэ шадаха болообди. Тиимэһээ, элбэг баян таряа хуряахамнай найдамтай.

Гансахан энэ жэшээ дээрэһээшье томожоһон колхозно ажахын ямар ехэ аша туһатайнь харагдана. Аша туһыень улам арьбадхахын түлөө бидэнэр мүнөө бүхы хүсөөрөө ажалланабди. Би гар хажуураар үбһэ сабшанаб. Нормоёо дүүргэнгүйгөөр гэртээ нэгэтэшье бусаагүйб. Ольга Иванова, Наталья Ботова, Серафим Зубакин ба бусад хоорондоо мүрысэнэбди. Өөһэдынгөө зол жаргалай түлөө бидэнэр хэзээдэ эрхимээр ажаллахабди.

Манай республикын хэдэн олон жэжэ колхозууд нэгэдэн, олон һалбаритай, томо ажахынууд боложо байна. Энэ хадаа колхозно байгуулалтын шэнэ шата мүн.

Һаяхан Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сомоной хоёр колхозууд нэгэдэжэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болоһон байна. Улам амжалтатайгаар хүгжэхэ үргэн зам дээрээ гараһан тус колхоз тухай материалнуудые манай газетэ мүнөөдэр толилбо.

НЭГЭДЭМЭЛ ХҮСӨӨР

И. БОТОВ, правлениин түрүүлэгшэ

Байгша оной июлиин хоёрдохи хахадта Ташалан ба Мухар-Тала гэжэ тосхонуудай ажалшадай хамтын суглаан болоһон байна. Тиигэжэ Дээдэ-Илькын сомоной харьяата Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд нэгэдээ юм.

Энэ нэгэдэл хадаа ямар нэгэн сағ зуурын ушаралһаа болоо бэшэ. Иигэжэ томо ажахы болохо зам хадаа манай орон соо колхозно байгуулалтын илаһанай эсэстэ нээгдээ. Дайнай хойто тээхи Сталинска табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байхадань арадай ажахыда, тэрэ тоодо колхозно таряашадай ашаглалгада шэнэ шэнэ томо машина зэбсэгүүд үгтөө, үгтэхэшье байна.

Энээнһээ урда тээ Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тракторна 2 бригада ажалладаг һэн. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ бригада байдаг байгаа. Мүнөө нэгэдээд байхадаа 13 трактортай, 3 комбайнтай колхоз болообди. Иимэ хүсые хоёр бишыхан колхозууд амяар амяараа байхадаа дүүрэн ашаг туһатайгаар хэрэглэжэ шададаггүй байгаа. Мүнөө 13 тракторнай булта дүүрэн даалгабаритайгаар ажаллана. Зариманиинь үбһэ сабшана, зариманиинь пар хахална. Нэгэдээгүй байхадаа бүхы тракторнууднай гансахан лэ үбһэ сабшалгаар ажалаа хизаарлаад. пар хахалалга ба бусад хүдэлмэреэ удаадахи ээлжээндэ болгожорхидог байгаа.

Колхознай олон янзын һалбаритай ажахы болоо. Жэшээлхэдэ, энээнһээ урда тээ алишье колхоздомнай байгаагүй юумэнүүд — механизированнэ мастерской, дабирхай нэрэхэ горьтой завод, хирпиисын завод бии болохо байна. Тиихэдэ кузница мастерской хоёр һаядаа нээгдэхэ юм. Тэдэниие хүдэлгэхэ электростанцитай болохобди.

Электрын хүсэн угаа ехээр ашаглагдаха байна. Колхознигуудай гэр байра гэрэлтүүлхэһээ гадна, амбаар, сарайнууд, малай дал хашаануудые гэрэлтүүлхэбди. Мүн, таряа хиидхэхэ, үнеэдые һааха, хони хайшалха, талха татаха болон бусад ажалнууд сүм электрифицировалэгдэхэ байна. Хэрбээ нэгэдээгүй байгаа һаа, иимэ юумэнүүдые хоёр бишыхан колхозууд хоёр-гурбан жэл соо хэжэ ябашье шадахагүй байгаа. Эдэ бүгэдые дүүрэнээр ашаглан, шадабаритайгаар хүдэлмэрилхэ кадрнууд -мэргэжэлтэд хомордохо байгаа. Мүнөө, манай түрүүшын алхамуудай нэгэн—машина зэбсэгүүдые мэдэхэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэ болоно.

Таряанажал, малажал хоёрнай урданайхидаа орходоо гурба дахин шахуу ехэ болоо. Таряанажалай бригадануудта энээнһээ урда тээ 70—80 хүн хүдэлмэрилдэг байгаа һаа, мүнөө 100—110 хүн хүдэлмэрилнэ. Иигэжэ олон болоһон ушарыень тодорхойлбол, урдань моришод нэгэ колхоздо—4, нүгөөдэдэнь—6 хүн байгаа. Мүнөө моришод оройдоо 4 хүн болонхой. Юундэб гэхэдэ, моридоо амяар амяарынь харууһалхаяа болижо, хамтаруулаабди. Тиихэдэ, правленинүүдтэ болон бригадануудта хүтэлбэрилхы үүргэнүүдые ээлжэ байһан хүнүүдэй тоо нилээд үсөөрөө.

Малажалнай баһал ехэ болоо. Мүнөө манай колхоз 784 толгой эбэртэ бодо малтай, 1800 хони ямаатай, 460-аад шубуутай, 211 адуутай, 51 бүлэ зүгытэй, 74 эхэ гахайтай байнабди. Эдэ тоонууд бага гэжэ харагдажашье болохо. Теэд, хэдэн жэлэй үнгэрөөд байхада малажалай талаар томохон колхоз болохомнай лабтай. Шэнэ үүлтэрэй, ашаг шэмээр ехэ малнууд үсхэбэрилэгдэхэ. Мүнөө орловско үүлтэрэй 20 толгой адуутайбди. Мүн семментальска үхэрнүүд бии. Энэ һуури дээрэһээ уламжалан, үргэлжэдөө үүлтэртэ адуу малтай колхоз болохобди.

Материальна тэниглэн, улам һайн ажабайдалтай болоходоо культурна талаараа бүри ехэ амжалтануудые туйлаха байнабди. Шэнэ һайн клубтай, 7 жэлэй һургуулитай, хүүгэдэй томохон, сағ үргэлжэ хүдэлмэрилдэг яслитай болохобди. Ойрын сағта культурын ба амаралтын парк нээхэбди. Мүн үрэ жэмэстэ мододы олоор тарихабди. Радиостанциингаа хүсые улам ехэжүүлхэ гээшэ бидэндэ шухала байна.

Хэдэн үгөөр хэлэхэдэ, манай нэгэдэмэл хүсэнэй урда иимэ харгы нээгдээтэй. Энэ харгыгаар амжалта туйлан, коммунизм тээшэ алхалнабди.

Малажалнай улам хүгжэхэ

Б. ЗУБАКИН, МТФ-е даагша

Энэ жэлэй хабар ба үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ манай Дээдэ-Илькын сомоной Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай малнууд хүсэд һайнаар бэлшээгдэдэггүй һэн. Ушарынь хадаа бэлшээриин газар дутадаг байгаа. Нэгэл бэлшээри дээрээ үни удаан сағ соо малнуудаа адуулха баатай болодог байгаабди. Иимэ тулюур ябадалһаа һалахые хүсэһэн хүнүүд малшадай дунда олошоржо эхилээ һэн.

Нэрлэгдэгшэ колхозуудай нэгэдэлгын суглаан дээрэ хэдэн олон малшад үгэнүүдые хэлээ. Тэдэнэр булта нэгэдэхэ гэһэн дурадхалые дэмжэхэһээ гадна, саашадаа ямар ехэ амжалта туйлаха байһан тухайгаа тодорхойгоор хэлэһэн байнад.

Мүнөө нэгэдэһэнһээ хойшо хэдэхэн хоногой үнгэрбэшье һаань, ниитымнай ажахыда угаа ехэ алхамай хэгдэһэниинь эли бодо харагдажа эхилээ. Эндэ гансахан лэ жэшээ харуулха хүсэлэнтэйб. Бэлшээриин газарые абаад үзэе.

Энээнһээ урда тээ нэгэ колхознай оройдоо—205 га, нүгөөдэмнай—654 га бэлшээриин газартай байгаа. Мүнөө 1000 шахуу гектар газар дээрэ малнууднай бэлшэнэ. Музенкул гэжэ газарта—151 толгой, Мангазейдэ —121, Ташаланкада—130, Ташаланда—214 толгой эбэртэ бодо малнууд адуулагдана. Эдэ нютагууд хэдэн хэһэг болгогдон хубаарилагданхай. Хирэ-хирэ болоод лэ малнууднай байраяа һэлгэжэ, ногооной ургаһан газарта абаашагдадаг. Тиигэжэ малай һү ехээр үтэхэ, таргалха ябадалда зохистой услови бии болгогдоо. Илангаяа нарай тулнүүд һайнаар бэежэнэ. Һүүлэй долоон хоног соо һү һаалга эрид хубилаа гэжэ тэмдэглэхэ байнаб. Жэшээлхэдэ, Матрена Николаевна Сивцова 8 үнеэ һаадаг юм. Колхозуудай нэгэдэхэһээ урда тээ бүхы үнеэдһээ 27—32 литр һү үдэр бүри һаадаг һэн. Мүнөө һүүлэй үдэрнүүдтэ—37—40 литр һү һаана. Иимэ жэшээнүүдые хэдэн олоор харуулжа болохо байна. Иигэжэ малажалаймнай продукци улам элбэгжэнэ.

Эхэ орондоо һү, тоһо сағ соонь дүүрэнээр тушаалгада юунһээшье түрүүн анхаралаа табидагбди. Анханда Кировэй нэрэмжэтэ байһан колхоз 1950 оной түрүүшын хахадта һү тушааха түсэбөө сүм дүүргэһэн байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз тиимэ түсэбөө арайхан хахадлаһан байгаа. Мүнөө нэгэдээд байхадаа һү тушаалгамнай 25 процентээр дутуу байна. Энэ дутагдалаа III-дахи квартал соо сүм дүүргэхэбди.

Иигэжэ урдань хожомдожо ябадаг колхоз түрүү колхозтой хамтаржа, томо ажахы болоод, нэгэдэмэл хүсөөрөө улам ехэ амжалта туйлаха зам дээрээ гараад байна. Манай колхозой малшад тон ехэ урма зоригтойгоор хүдэлмэрилнэ. Бүри һаяхан эхилжэ үнеэдые үдэртөө гурба дахин һаадаг болообди. Эгээл ойрын сағта электрын хүсэ хэрэглэн хүдэлмэрилхэ түсэбтэйбди.

Зориг дээрэм зориг нэмэнэ

К. АФАНАСЬЕВ, колхозник

Агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро манай ороной таряашад сэнгэлит хүхюу ажабайдалтай болоо. Колхозуудай хүсэ шадал үдэрһөө үдэртэ нэмэнэ. Шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаһан тухай мэдээсэлнүүд хаа хаанаһаа соностоно.

Би мүнөө 50 наһатайб. Ажал хэхэ хүсэмни үдэр бүри ехэ болоно. Юундэб гэхэдэ, нёдондо жэжэ колхоз байхадаа ажалта үдэртөө багашаг таряа хубаагаабди. Мүнөө — нэгэдээд байхадаа лаб хэдэн килограмм таряа хубааха аргатай болообди. Ажалта үдэрэймнай сэн нэмээ. Ажабайдалаймнай хүгжэжэ байһаниие харуулһан ульгэр жэшээнүүд олон.

1917 ондо үгытэй тулюур байһан аад, мүнөө түбхинэнхэй баян хонгор байдалтай колхозник болонхойб. Октябрьска революциһаа урда тээ манай тосхондо харагдадаг үргүүлмэ моридой орондо, мүнөө атар морид ба арбаад трактор, 3 автомашина колхоздомнай ажаллана. Альганай шэнээн багахан газарнуудые сабшахын орондо хэдэн километр хэмжүүртэй массивуудые ашагланабди. Ажалай жаяг заршам һайжараа.

Эхэ оронойнгоо бүтээһэн томо машиные хүсэдөөр хэрэглэхэ аргатай болообди. «Победа», «Москвич» машинанууд манай колхозой заһамал уужам улицануудаар улам олоор гүйлдэхэл. Тиимэ үдэрнүүд газаамнай орожо ерээ.

ҮГЛӨӨДЭР ТУХАЙ ҮГЭНҮҮД

Илька гол һөөг бургааһануудай өөр руу шургана. Хаа яа эндэ тэндэ энэ голой ялаганаһан уһан эмнихэдэл, даллахадал гээд хараа далда орошоно.

Бидэнэй һуужа ябаһан автомашина ябадалаа улам түргэдхэнэ. Бидэнтэй хамта ябаһан нэгэ хүн хажуу тээшээ нилээд удаан хаража һууһан хойноо:—Энэ газар хадаа һаяхан нэгэдэжэ томо болоһон колхозой баялиг гээшэ. Һаяын жэлнүүдтэ бүри танигдашагүй баян, улам һайхан нютаг болохо юм,—гэбэ.

—Ямар колхоз гээшэб?

—Сталинай нэрэмжэтэ. Урдань Кировэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд байгаа.

—Ямар ушар эдэ колхозуудые нэгэдүүлээ гээшэб?—гэжэ бидэнэй нэгэн асууба. Мүнөөхи хүмнай ехэтэ урмашан: —эгээл энэ ушар тухайда нэгэдэлгын суглааа дээрэшье, бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэшье яһала ехэ хөөрэлдөөнүүд болоо юм. Зарим нэгэн энэ асуудалые буруугаар ойлгодог, тиимэһээ гэдэргээ шархаадаг байгаа. Һонирхоо һаатнай нэгэ иимэ ушарые хөөрэһүүб.

—Хөөрэгты, хэлэгты,—гэлдэбэбди.

—Нэгэдэлгын суглаанда бэлэдхэлэй үедэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нэгэ колхознигтой хөөрэлдөө хээ. Тус колхоз аймагайнгаа түрүү колхозуудай нэгэн байгаа. «Бидэ ажалдаа дарагдаагүй, диилдээгүйбди. Гээгдэжэ ябаһан колхозтой яахадаа нэгэдэхэ болоо бибди?» гэжэ колхозник асуугаа. «Түрүү ябабашье һаа, бидэнэй саашадаа хүгжэхэ бэрхэтэй болоо. Юундэб гэхэдэ, энэ бургааһа шугыгаар хэршэгдэһэн, хээлэгдэһэн газар дээрээ үйлэдбэриин түрүү техникые, дүүрэн ашагтайгаар хэрэглэхэ аргагүй байнабди. Нэгэдэлгэ хадаа энэ дутагдалыемнай усадхаха бшуу. Манай гүрэн бидэндэ хэдэн олон оньһон машинануудые үгөө, үгэхэшье байна. Таряанажалай ба малажалай культурые улам үргэхэ шухала. Тиигээд байбал олзо доходнай ехэжэхэ, ажабайдалнай хүгжэхэ. Бидэнэр, коммунизм тээшэ дабшанабди. Коммунизмын үедэ бүхы юумэн элбэг дэлбэг байха ёһотой». Иигэжэ парторганизациин секретариин хэлэхэдэ тэрэ хүн аниргүйхэн газаашаа гаража ошоо һэн. Һүүлдэ, суглаан дээрэ, тэрэ хүн түрүүшын ээлжээндэ үгэ абажа, секретарьһаа дуулаашаяа дэлгэрэнгыгээр дабтажа, бодолынь үргэлжэлүүлһэн ба нэгэдэлгэ тухай парторганизациин оруулһан дурадхалые халуунаар дэмжэһэн байха юм. Гансашье тэрэ хүн бэшэ, харин бүхы колхознигууд шэнэ шатада колхозно байгуулалтын хүгжэн мандаһые дүүрэнээр ойлгоһоноо харуулһан үгэнүүдые омог баяртайгаар хэлээ һэн.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө томожоод байхадаа 2600 гектар газар дээрэһээ таряа хуряаха юм. 1640 гаран гектар газар дээрэ адуу малаа бэлшээдэг болоо. Эдэ тоонуудые мэдээд байхадаа, бидэнэр машина дээрэхи хөөрэлдөөгөө һанабабди. Большевистскэ гуримаар ябуулагдаһан ойлгуулалмжын ба эмхидхэлэй хүдэлмэри эдэ тоонуудай бии болохо ябадалда нүлөөлөө гэжэ баясан мэдэрээ һэмди.

Ганса улицатай утахан тосхон. Энэ хадаа Ташалан гэжэ нэрэтэй газарта һууриһаһан колхоз мүн. Арбаад хоногой урда тээ Мухар-Тала гэжэ нютагай колхозтой хамтаржа, агууехэ Сталинай нэрээр нэрлэгдэһэн байна.

—Даб гэһээр ажалнай хүндэшэг юм бэзэ. Теэд, түхэлшөөд, гэхэ гү, али юумэ бүхэнэй һуурияа олоод орхимсоор ажалнай хүнгэнэй хүнгэн болохо. Манай правлени саашадаа юу хэхэ, яаха тухайгаа тусхай түсэб табижа байгаа, — гэжэ правлениин түрүүлэгшэ Иван Яковлевич Ботов хөөрэнэ.

Бидэнэр Иван Яковлевич ба тракторна бригадын бригадир нүхэр Димов хоёрой хоорондоо хөөрэлдэхэдэ байлсажа, хэлсэһэн юумыень ехэтэ һонирхобобди. Нүхэр Димов МТС-эй Соведэй суглаанда ошоод, мүнөө бидэнтэй хамта машина дээрэ хөөрэлдэжэ ябажа ерэһэн байба. Иван Яковлевич мүн лэ ошохо аад лэ халууршоод, гэртээ үлэһэн байгаа.

—Таряа хуряалгада бэлэдхэлэй асуудал гол һуури эзэлээ. Бидэнэр тухай һайншье, муушье үгэ хэлэгдээгүй,—гэжэ Димов нилээд омогорхоһон янзатайгаар хэлэнэ.

—Тэрэ муу. Яахадаа бидэнэр тухай хэлэхэгүй юм.

—Шүүмжэлүүлээшье, магтуулаашьегүй хадаа һайн гээшэ бэзэ.

—Бэшэ. Буруу ойлгонош. Бидэнэй һая нэгэдэһэндэ гэжэ гү, али ямар нэгэн ондоо шалтагаанаар жаашье хүнгэлэлтэ хэгдэхэ ёһогүй. Тиигэжэ бидэнэр булта даа, тон түрүүндэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, бригадирнууд ойлгохо ёһотойбди,—гэжэ Иван Яковлевич намдууханаар заан хэлэнэ. Тиигээд, мүнөөдэр, үглөөдэр хэгдэхэ ёһотой хэдэн юумэнүүд тушаа заха заабари үгэнэ. Энэ хүн колхознигуудайнгаа дунда хүндэтэй гэжэ элитэ мэдэхээр. «Иван Яковлевич бидэндэ этигэгдэдэг, хүндэлэгдэдэг. Бидэнэр арюун һайхан сэдьхэлтэй, сэсэн шадамар хүндэ ходоодоо этигэдэгшье, этигэхэшье гээшэбди. Эгээл тиимэһээ 2 колхозой нэгэдэлгын суглаан дээрэ Иван Яковлевич нэгэн дуугаар түрүүлэгшэ болгогдоо һэн» — гэжэ бидэндэ зүгышэн үбгэн Иван Иванович Костромин хожомынь хэлээ һэн.

Нэгэдэжэ томо болоһон колхозые хүтэлбэрилхэ гээшэ бага хэрэг бэшэ. Эндэ шадабари дүршэлтэй, эрдэм һургуулитай хүн хэрэгтэй. Эгээл тиимэ хүниие тус колхозойхид олоһон байна. Нүхэр Ботов дунда һургуули дүүргэнхэй. 1933 онһоо хойшо хүтэлбэрилхы ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. «Үсөөхэн үгөөр һаналаа ойлгуулжа шададаг, холые уридшалан харадаг хүн» гэжэ түрүүлэгшээе хэдэн колхознигуудай магтахыень дуулаабди.

—Машина зэбсэг ашаглаха, адуу мал үсхэбэрилхэ талаар советскэ түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлые нютагайнгаа условитой тааралдуулан хэрэглэхэбди. Колхозойнгоо центрые ёһотой болбосоноор, коммунистическэ үеын түхэл маягтайгаар зохёохобди,— гэжэ түсэб тухайгаа нүхэр Ботов хөөрэнэ. Ойро зуура аниргүй һуугаад иигэжэ үргэлжэлнэ,—даб дээрэ хүдөө ажахынгаа кампанинуудые эршэмтэйгээр үнгэргэхэ зорилго табинхай байнабди. Үбһэ хуряалгаар аймаг соогоо 2-дохи һуури эзэлэнхэйбди. Теэд түрүү һуури эзэлхэ хүсэл колхозник бүхэндэ бии.

Энэ үедэ газааһаа нэгэ 40-өөд наһатай хүн орожо ерэнэ. Мэндэшэлэлдэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ хүн түрүүлэгшэдэ хандан:

—Вишняковой бригада үсэгэлдэр бүхы дээрээ нэгэ хахад дахин нормоёо дүүргээ. Хүгшэн залуугүй булта һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Вишняков өөрөө хэлэхэдээ «Энэ гансал сэсэгхэн гээшэ, үринь хожом» гэнэ һэн.

— Вишняковой бригадынхид үшөө ехэ амжалта туйлаха байха. Абрам Андреевич Матвеев тугаар һаяхан намда иигэжэ хэлэнэ һэн: «Би гар хажуураар үдэрэй 70 сотоһоо багые яагаашье һаа сабшахагүйб. Намайе хүсэхын түлөө оролдохо хүнүүд олон, теэд тэдэндэ гартахагүйе оролдохоб гээ», — гэжэ түрүүлэгшэ хэлэнэ.

Абрам Андреевич Матвеев 73 наһатай. Гэбэшье үндэр наһатай болооб, үе мүсэмни шархирна, шалана гэдэггүй, «ажал бидэ хоёр ахадүүнэр зомди» гэжэ зугаалан хэлэжэ ябадаг хүн юм. Колхозойнгоо нэгэдэһэнһээ хойшо «трактористшье болоходоо болохоб, үдэрэй 15—20 га хахалха тала дайда бии болоо гэдэг» гээд хүнүүд хэлсэнэ. Эгээл иимэ хүнүүд тус колхоздо олон.

Түрүүлэгшэ Иван Яковлевич иигэжэ хөөрөөгөө үргэлжэлнэ:—нэгэдэхэһээ урда тээ 60 гаран эхэнэрнүүд ниитын ямаршье хүдэлмэридэ хабаадуулагдадаггүй байһан юм. Мүнөө тэдэнэр булта даа ажаллана. Тэндэ—бригада дээрэнь хүүгэдэй ясли нээгээ һэмди. Мухар Талын колхоздо ажалта үдэр гам хайрагүйгөөр гаргашалха ябадал урдань үзэгдэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, фермые даагша 1,5 ажалта үдэр абахын орондо 1,75-ые абажа ябаа. Тоо бүридхэлшэ 0,75 абахын орондо 1,50-ые абадаг байгаа. Эдэ бүгэдэдэ нарин нигта шалгалта хэжэ, хуулита гуримдань оруулаабди.

Иван Яковлевич һууриһаа бодожо сонходо ошоно. Илькын саада эрьеэр, һөөг бургааһануудай забһараар бэлшэжэ ябаһан тугал буруунууд харагдана. Тэдэ малнуудые тоолоһон шэнгеэр Иван Яковлевич нилээд удаан хаража байһан хойноо:

—Эдэ һөөг бургааһануудые, абар табар мододые харана бэзэт. Ойрын сагта эндэ таряанай алтан далай долгилхо. Бургааһанһаа газараа сэбэрлэхэ зорилготойбди. Тиигээд байхадамнай гектар бүриин 40—50 центнер таряан абтадаг болохо. Үнеэн бүхэмнай 1000—1500 литр һү үгэхэ,—гэжэ хэлээд, Сэлэнгын аймагтахи суута луговод Батышевай ажалай дүй дүршэл харуулһан плакатада дүтэлэн ошоно. Тиигээд: — Нүхэр Батышев, Киселев, Шурыгина ба бусад түрүүшүүл шэнгеэр ажаллаха хүнүүд бидэндэ олон бии. Тэдэнэр бүри һаяын сагта өөһэдыгөө харуулха байха. Һанаһан һаналаа, хэлэһэн үгэеэ хэзээдэ бэелүүлхэбди. Мүнөө намар гурбан гектар талмай дээрэ үрэ жэмэстэ сад һуулгахабди. Тэрэ саднай бидэнэй амгалан тэнюун, билтарма баян байдалтай байһаниие гэршэлэн ургахал,—гэжэ Иван Яковлевич хэлэнэ. Тиихэтэйншье хамта ханада байһан репродуктор һаналыень үргэлжэлүүлһэн шэнгеэр иигэжэ дуу дуулана:

Уужам даа, Эхэ һайхан оромнай
Ой модоор, таряан, уһаар элбэг...

Д. Гунзынов.
(манай тусхай корреспондент).

Арад зоной хэрэглэлые хангаха — арюун нангин хэрэг

Туйлаһан тэдыгээр һанаагаа амархагүй, харин шэнэ амжалта хангахын түлөө улам шангаар тэмсэхэ гээшэ манай советскэ хүн бүриин ёһо заншал болонхой.

Би 64 наһатайб. Саянтын сельпогой системэдэ 13-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байнаб. Энэ үе соо минии даадаг магазинда эд бараанай эрьесын, пай суглуулгын түсэбүүд дүүргэгдээгүй гэжэ байгаагүй юм.

1948 онһоо хойшо Калининай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи № 3 магазинда продавецаар хүдэлмэрилнэб. Энэ оной хоёрдохи квартал соо түсэбһөө гадуур 33.500 түхэригэй эд бараан наймаалагдажа, даабаримни 146 процент дүүргэгдээ.

Үбэлэй сагта магазинаа нээхэһээ 1—1,5 час урид ерэдэгби. Энэ саг соо пеэшэнгээ түлижэ, магазинаа аятай дулаахан болгоод, эд бараануудаа зохихо газартань табигшаб. Колхознигуудай ажалдаа гарахаһаа урид магазинаа нээгээд байха, үдэшэ оройхон болотор наймаалха шухала юм. Юуб гэхэдэ, колхознигууд хүдэлмэридөө гарахаһаа урид ба хүдэлмэриингөө һүүлээр магазинда ерэжэ, хэрэгтэй эд бараануудаа абадаг.

Зунай сагта колхозойнгоо полевой стануудаар нүүдэл худалдаа эмхидхэжэ, үбһэ ба талха хуряажа байһан колхознигуудые шухала хэрэгтэй эд товараар хангадагби. Мүнөө, неделидээ хоёр дахин үбһэшэдэй бригадануудта нүүдэл наймаатайгаар ошоноб.

Лавочна комисситаяа саг үргэлжэ холбоо барисаатай байха хэрэгтэй.

Д. Чебунин, Иволгын аймпотребсоюзай Саянтын сельпогой № 3 магазинай продавец.

Түрүү сельпо

Ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар бүрин хангаха зорилго худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигданхай. Энээнэй үндэһөөр, эб найрамдалай стахановска вахтын үедэ Бурмонкоопсоюзай системын олонхи сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаанай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ Иволгын аймпотребсоюзай, Саянтын сельпо түрүүлжэ ябана. Тус сельпо энэ оной түрүүшын квартал соо эд бараанайнгаа эрьесын түсэбые 127,5 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 179.200 түхэриг гүрэндөө оруулаа. Үнгэрэгшэ июль һарынгаа даалгабариие 25 процентээр үлүүлэн дүүргэә. Сельпогойхид өөһэд хоорондоо мүрысэн, үнэн сэхээр хүдэлмэрилһэнэйнгөө ашаар иимэ амжалта туйлана.

Мүнөө сельпогой магазинуудые даагшад үбһэ хуряалга дээрэ нүүдэл худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэнэ: сай, дабһан, тамхин, зуруул ба бусад товарнууд элбэгээр худалдагдана.

Худалдаа наймаагаа улам үргэдхэхын тула, сельпогой правлени эмхидхэлэй ба шалгалтын хүдэлмэри ябуулжа байна.

Д. Колмаков.

Шухала инструментнүүдые бэлэдхэхэ хэрэг тооногүй

Уранһайханай самодеятельностиин энэ хабар үнгэргэгдэһэн республиканска харалга дээрэ хүгжэмэй национальна инструментнүүд тон хомор гэжэ элирһэн байна. Тиимэһээнь энэ дутагдалые усадхахын тулада БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол Улан-Удэ городто хүгжэмэй национальна инструментнүүдые хэхэ түсхай цех нээхэ гэжэ тогтоол гарһан байгаа.

Энэ тогтоолой ёһоор «Красный путь» гэжэ олзоборилгын артельдэ хүгжэмэй национальна инструментнүүдэй цех нээгдэһээр 3 һара тухай болоо. Теэд, энэ шухала инструментнүүдые бэлэдхэлгэдэ тус артелиин хүтэлбэрилэгшэд, тэдэнэй тоодо түрүүлэгшэ нүхэр Морголин, хэр зэргээр анхаралаа хандуулнаб гэжэ хараад үзэхэдэ, иимэ байна гэбэл: тэдэнэр хүгжэмэй национальна инструментнүүдые бэлэдхэлгэ олзогүй, хэндээшье хэрэггүй үлүү ажал гэжэ тоолоно. «Эдэ бандурануудтнай хэндэ хэрэгтэй юм? Энэ цех һаяар хаахамнай, тиимэһээ тэрэнээ сүлөөлхэеэ бэлэдхэжэ байгты» гэжэ тус артелиин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Боров хэлэнэ.

Артелиин хүтэлбэрилэгшэд тус цехын хангалтатайгаар хүдэлмэрилхэ условинуудые байгуулаагүй байна. Эдэ инструментнүүдые дархалдаг мастер Дугаров миил хутага, гар хюрөө, харуул гурбанһаа бэшэ ямаршье зэмсэггүй юм. Хүгжэмэй инструментнүүдые иимэ зэбсэгүүдээр бэлэдхэхэнь тон бэрхэтэй гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Тиигэбэшье, Дугаров мэргэжэл һайнаар шудалһан, шадабаритай мастер байһан туладаа 22 хуурнуудые һайн шанартайгаар бэлэдхэһэн байна.

Тус инструментнүүдые бэлэдхэлгэдэ мүнгэ зөөри һомологдоһон байбашье, артелиин хүтэлбэрилэгшэд «мүнгэгүйбди» гэжэ шалтаад, цехтэнь хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдые абажа үгэдэггүй юм. Циркульна станок электромастерскойдо заһабарилуулһан аад лэ, 3 һарын туршада тэрэнээ асаржа цех дотор тодхожо үрдеэгүй байһаар. Хэрбээ циркульна станогой хүдэлмэрилөө хадань, мастер Дугаровай ажал нилээд хүнгэржэ, хүгжэмэй инструментнүүдые хоёр дахин түргэнөөр хэхэ байна. Мүн тэдэнэйнь сэн нилээд химдарха болоно.

Тэрэшэлэн инструментнүүдые бэлэдхэлгын шухала хэрэгсэлнүүд болохо сабуун, наждагай саарһан, шерлак гэхэ мэтэнүүдээр тус цех хангагданагүй. Харин Дугаров тэдэниие өөрөө ондоо тээһээ бэдэржэ олоно. Эдэ хэрэгсэлнүүдые хүгжэмэй цехын начальник Р. Гриф бэлэдхэхэ уялгатай аад, юушье бүтээнгүй һуудаг.

Шухала национальна инструментнүүдые бүтээхэ хэрэгые тоодоггүй ябадалаа орхижо, артелиин хүтэлбэрилэгшэд хүгжэмэй цехын хүдэлмэриие һайжаруулха ёһотой.

Ч. Генинов.
Б. Дондоков.

„Б.-М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Хуулиин харюусалгада хабаадуулагдахань

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз шубуу үсхэбэрилгэдэ харюусалгагүйгөөр хандана гэһэн статья «Б. М. Үнэн» газетын июлиин 11-нэй номерто толилогдоһон байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд тон зүб байжа, тус колхозой шубуунай фермые даагша Догнит Ахановагай өөрынгөө уялгануудта хайша хэрэг, харюусалгагүйгөөр хандажа байһанайнь түлөө харюусалгада хабаадуулхын тула тэрээн тухай хэрэг аймагай прокурорто үгтөө, — гэжэ Мухаршэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомһоо мэдээсэбэ.

Р. Менжикова хүдэлмэриһөө гаргагдаба

Ториин аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (Бургалтай) дэргэдэхи магазинай хододоо хаалтатай байдаг тухайда статья манай газетын июлиин 25-най номерто толилогдоһон байгаа.

— Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодоржо, Бургалтайн сельпогой правлениин талаһаа зохихо хэмжээ абтаба. Тус магазинай продавец Р. Менжикова хүдэлмэриһөө гаргагдажа, мүнөө орондонь ондоо хүн табигдаа, — гэжэ Ториин аймагай Бургалтайн сельпогой правлениин түрүүлэгшэ манай редакцида мэдээсэбэ.

Гуруевада зэмэ үгтөө

Эгэтын адагай сельпогой (Яруунa) Баруун-Үльдэргэдэхи магазинай продавец Ханда Гуруева советскэ худалдаа наймаанай гурим эбдэнэ гэһэн статья манай газетын июлиин 12-ой номерто гараһан юм. Статья соохи баримтанууд Эгэтын адагай сельпогой правлениин талаһаа шалгагдажа, тэрээн дотор хэлэгдэһэн дутуу дунданууд усадхагдаа, магазиные даагша нүхэр Гуруевада зэмэ үгтөө, — гэжэ Яруунын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Филонов редакцида мэдээсэбэ.

И. В. Сталинай зохёолнуудые Болгарида толилоо

СОФИЯ. (ТАСС). Нүхэд Санжеев, Белкин, Фурер, Холопов гэгшэдтэ нүхэр И. В. Сталинай харюу бэшэгүүдые болгарска газетэнүүд толилоо.

И. В СТАЛИНАЙ ЗОХЕОЛНУУДЫЕ ХИЛЫН СААНА ХЭБЛЭНЭ

ВАРШАВА, августын 4. (ТАСС). Языкознаниин асуудалнуудаар «Нүхэдүүдтэ харюу» гэһэн И. В. Сталинай бэшэгүүдые польско газетэнүүд толилоо гэжэ польско агентство мэдээсэбэ.

* * *

ПРАГА, августын 4. (ТАСС). «Языкознанида марксизмын тухай», «Языкознаниин зарим тэды асуудалнууд» гэһэн И. В. Сталинай зохёолые Прагада хэблэн гаргаба.

Языкознаниин асуудалаар нүхэд Санжеев, Белкин, Фурер, Холопов гэгшэдэй бэшэгүүдтэ И. В. Сталинай харюуе мүнөөдэр чехословацка газетэнүүд толилбо.

* * *

БУДАПЕШТ, августын 4. (ТАСС). «Нүхэдүүдтэ харюу» гэһэн И. В. Сталинай бэшэгүүдые центральна газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилоо гэжэ албанска телеграфна агентство мэдээсэнэ.

СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ИТАЛИИН 14 МИЛЛИОН ҮЛҮҮТЭЙ ЗОН ГАР ТАБЯА

РИМ. (ТАСС). Эб найрамдалай тала бариғшадай хүдэлөөнэй Итальянска Комитет болбол Стокгольмско Уряада гар табилгын ябаса тухай шэнэ мэдээсэл тунхаглаа.

Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Дай үүдхэгшэдээр худал хуурмаг үгэ тараалгын, айлгалгын кампаниин шангадхажа байбашье, полицынхидай хэһээлгэ мүрдэлгын һужэржэ байбашье, августын 1 хүрэтэр ороһон мэдээнүүд хадаа Стокгольмско Уряада гар табилгын кампани июлиин хоёрдохи хахад соо тон үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэниие гэршэлнэ. Оройдоо 15 үдэр соо 4.506.510 хүн Уряада гараа табяа. Августын 1 хүрэтэр Итали дотор бухыдөө 14.631.523 хүн гар табиба. Эб найрамдалай тала бариғшадай нютагуудтахи комитедүүдэй тоо 14.472-һоо 17.388 хүрэтэрөө ургаба.

Кореядэ американска агрессиин эхилһэнһээ хойшо Стокгольмско Уряада 10,5 миллион хүн гар табяа гэжэ тус Комитет тэмдэглэнэ.

Политическэ, церковно ба культурын ажал-ябуулагшад һүүлэй үедэ Стокгольмско Уряада олоороо гар табина.

ГОЛЛАНДИИН 241.168 ХҮН СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИБА

ГААГА. (ТАСС). Засагай зүгһөө заналта, мүрдэлгэ хэбэшье һаань, Стокгольмско Уряада гар табилта Голландида үргэлжэлһөөр. Августын 2-ой байдалаар орон доторнь 241.168 хүн энэ Уряада гар табяад байба.

ЗҮҮН ХИТАДТА АГРАРНА РЕФОРМО ХЭГДЭХЭНЬ

ШАНХАЙ. (ТАСС). «Вэньгуньбао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Зүүн Хитадта аграрна реформо хэхэ кадрнуудые бэлэдхэжэ эхилбэ. Намарай хуряалга хүрэтэр 100 мянган хүн кадрнуудые бэлэдхэхээр һанамжалагдана. Мүнөө Зүүн Хитадай арадай революционно Академидэ һуража байһан 9 мянга хүнүүд тэдэ кадрнуудай гол хүсэниинь болохо юм. Эдэнэр хадаа административна хүдэлмэрилэгшэдһөө, хүдөөгэй районно хүдэлмэришэдһөө дэбжүүлэгдэгшэд болоно.

Чжэнзянь, Фуцзянь провинцинуудта ба Аньхуэй провинциин урда хубида аграрна раформо хэхэ хүдэлмэридэ 51.300 эдэбхитэдтаряашад хабаадуулагдаха байна.

ВЬЕТНАМДАХИ ДАЙНАЙ ЯБУУЛГАНУУД

ШАНХАЙ, августын 4. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ханой шадархи улаан мүрэнэй урда эрьедэ байһан французска парашютистнуудай лагериие вьетнамска партизанууд атакалаа. Партизанууд эндэ горючитай склад, 10 автомашина галдаад, дайсаниие ехэ гэмтэлгэдэ оруулаа.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, августын 5. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин августын 5-най үглөөнэй мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Арадай армиин сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ добтолгото шанга байлдаануудые хэжэ, американска сэрэгүүдэй ябган ба мотомеханизированнэ частьнуудта, лисынмановска марионеточнэ сэрэгүүдтэ сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлөө. Дайсанай сэрэгүүд уридшалан бэлэдхэгдэһэн хамгаалгын позицинууд дээрэ эрид эсэргүүсэлтэ хэбэ.

Дайсан хадаа Кореяын амгалан городууд ба тосхонуудые бүдүүлигээр бомбодоһон ба буудаһан байна.

Августын 2-то американска эсминец Чумуньчжин (Тюбунри) город тээшэ артиллереэр буудаа. Гэхэ зуура, Арадай армиин эрьеын батарея хадаа эсминецын буудалгые һүнөөбэ. Дайсанай эсминец 4 дахин тудагдан шатаад, урда зүг тээшэ ошоһон байна.

Августын 3-да американска самолёдууд Хыннам (Конан) городой райондо дахинаа добтолоо. Арадай армиин зенитнэ артиллери дайсанай 2 самолет буудажа унагааба.

* * *

ПХЕНЬЯН, августын 5. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин, үсэгэлдэр үдэшэ дамжуулһан мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Арадай армиин сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ американска сэрэгүүдэй частьнуудтай шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө, Чиньчжу (Синсо), Хепчхонь (Кйосен), Кымчхонь (Кипсен) ба Аньдон (Анто) районуудһаа Арадай армиин частьнуудаар намнагдаһан дайсан, тэндэхи зохистой условинуудые ашаглан, Нактонган (Ракуто-ко) мүрэнэй зүүн урдахи хамгаалгын лини дээрэ эсэргүүсэлтэ хэбэ.

Арадай армиин авиаци болбол тоогоороо булюу американска авиацитай хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлхэ зуураа, Арадай армиин газарай частьнуудай добтолгые халхалжа үгэнэ.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, августын 5. (ТАСС). Кореядэ Макартурай полевой штабай дэргэдэ ябалсаһан Рейтер агентствын корреспондент дамжуулна:

Хойто-корейскэ сэрэгүүд мүнөөдэр Нактонган (Ракуто-ко) мүрэниие гаталан гараа гэжэ американска наймадахи армиин командованиин тунхаглаһан коммюнике соо мэдэрэгдэнэ.

* * *

ЛОНДОН, августын 5. (ТАСС). Кореядэ Макартурай полевой штабай дэргэдэ ябалсаһан Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, хойто-корейскэ сэрэгүүд Нактонган (Ракуто-ко) мүрэн шадарые хамгаалжа байгаа американска сэрэгүүдэй позицида шэнэ шанга атака хэбэ.

Хойто-корейскэ сэрэгүүд Масаньһаа (Масан) 15 милиин хараанда байгаа урда эрье шадархи харгые зубшуулан, Пусан (Фузан) портһоо баруугаар атакалба.

Корреспондентын зааһанай ёһоор, Урда Кореядэхи американска оборонын лининь Иондогой (Эйтогой) районһоо зүүгээрхи эрьеэр, баруулжаа ошоно, тиигээд Нактонган мүрэниие зубшан урагшаа, Масаньһаа баруугаар эрид годирно.

Тэгу (Тайкю) районохи фронтын лининь городһоо хэдэхэн милиин хараанда гарана, — гэжэ корреспондент мэдүүлнэ.

Пусандахи байдал

НЬЮ-ЙОРК, августын 5. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Джонстон гэгшын Пусанһаа (Фузан) мэдээсэһэнэй ёһоор, американецууд хадаа «Пусанда дотоодын аюулгүй байдал хангаха» яаралтай хэмжээнүүдые абажа байна. Американска сэрэгүүдэй командирнуудай һанамжаар болоходоо, үнгэрэгшэ неделидэ олонтоото хойтокореяынхид нэбтэрэн ороһон байна. «Марионеткэ Ли Сын Ман гэгшэдэ ба американска булимтарагшадта эсэргүүсэн бодохыень хүн зониие уряалһан листовконууд город дотор августын 3-да гаргагдаа» гэжэ Джонстон нэмэжэ мэдээсэбэ.

Баруунай союзай оронуудай сэрэгэй зүблөөн Гаагада болоо

ГААГА, августын 4. (ТАСС). США-гэй захиралтаар зарлагдаһан, Баруунай союзай оронуудай (Англи, Франци, Бельги, Голланди ба Люксембургын) сэрэгэй зүблөөн һая дүүрээ. Тэндэ сэрэгэй бэлэдхэлые шангадхаха тухай асуудал хэлсэгдэбэ.

Сэрэгэй гаргашада зорюулха һомололгонуудаа ехэдхэхэ эрилтэнүүдтэйгээр баруун оронуудта США хандаа гэжэ «Альгемейн дагблад», «Де фолькскрант» ба бусад газетэнүүд бэшэнэ.

Кореядэхи событинууд ба тэрээнтэй холбоотой асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ, — гэжэ Голландиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Стиккер гэгшэ корреспондентнүүдтэ мэдүүлээ. Стиккер гэгшын үгэһөө мэдэхэдэ, Баруун Европын оронуудтахи дайнай бэлэдхэл түргэдхэгдэхэ, сэрэгэй хэрэгсэлнүүдтэ һомололгонуудые ехэ болгохоор хараалагдаһантай дашарамдан Баруунай союзай оронуудай бюджедүүдынь дахинаа харагдаха болоно.

Баруун Германиие шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ тухай асуудал Баруунай союзай оронуудай сэрэгэй зүблөөн дээрэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ АНП мэдээсэнэ.

Энэ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Бевин ба Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Шуман гэгшэд сэрэгэй гаргашада «онсо ехэ һомололго хэхэ» тодорхой тоонуудые нэрлэһэн байна. Энэ хэрэгтэ Англи 100 миллион фунт стерлинг, Франци 18 миллиард франк үгэхэ гэбэ. Бельгийскэ, Голландска министрнүүд тодорхой тоо хэлээгүй, гэбэшье тэдэнэрэй оронууд «энэ хэрэгтэ бүхы арга боломжонуудаа элсүүлхэ» байха гэжэ заабад.

Баруун Европын промышленностинь юрын продукци гаргахаяа болижо, дайнай хэрэгсэл бүтээдэг болохонь, — гэнэ.

* * *

ЛОНДОН, августын 4. (ТАСС). Англида, Францида, Бельгидэ, Голландида ба Люксембургда буу зэбсэг үйлэдбэрилгые нилээд үргэдхэхэ ябадал — шухала зорилго болоно гэһэн Баруунай союзай оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй шиидхэбэриие англиска олонхи газетэнүүд шэнжэлэн бэшэнэ.

Англиин обороно тухай, Хойто-атлантическа пактын үндэһөөр Англиин юу хэхээ байһан тухай элидхэл августын 5-да президент Трумэнда эльгээгдэхэ юм ха. Хойто-атлантическа пактын Верховно командованиин мэдэлдэ үгтэхэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха түсэб зохёохо комитет Лондондо хүдэлмэрилнэ. Верховно командовани гэдэгые һаядаа байгуулхаар хараална.

Поль Робсоной гадаадада ябаха паспортнуудые үгы хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 5. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй Гүрэнэй департамент хадаа Поль Робсоной гадаадада ябаха паспортые үгы хэбэ. Холбоото Штадуудһаа Робсоной зугадаха һэдэлгэ гаргаа һаань, тэрээниие бариха гэһэн захиралтые американска разведкын агентнүүдтэ ба иммиграционно засагай түлөөлэгшэдтэ үгтөө гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

— СПОРТ —

Колхозно залуушуулай республиканска мүрысөөн

Хүнгэн атлетикээр колхозно залуушуулай республиканска мүрысөөн болобо. Тус мүрысөөндэ найман аймагуудһаа 100 хүн хабаадаһан байна. Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн К. Ситникова 3,99 метр утые харайжа, 1-дэхи һуури эзэлбэ. Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Шагдуров 100 метрэй урилдаанда түрүүлэн ерээ. Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, комсомолец А. Залуцкий диска шэдэлгээр ба 3000 метрын дистанцида спортивна ябалгаар түрүү һуури эзэлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ) Түнхэнэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд нүхэд Б. Арабжаев ба Ю. Развозжаев гэгшэд 110 метрэй барьернэ урилдаанда элдэб хаалтануудые дабажа ябана. Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолец А. Залуцкий диска шэдэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Физическэ культурын ургалта

Иволгын аймагта жэл ерэхэ бүри физкультурна хүдэлөөн ургажа байна. Тус аймагай 35 физкультурна коллективүүд 900-гаад физкультурнигуудые нэгэдүүлнэ. Тэдэнэй 447-нь ГТО-гэй 1-дэхи ба 2-дохи зэргын значогуудые абанхай юм. Мүн 342 эдир физкультурнигууд БГТО-гэй значогуудые абаа. Һүүлшын гурбан жэлэй турша соо элдэб янзын спортоор 64 хүн разрядуудтай болонхой.

Аймагай физкультурнигууд нүхэд Н. Тотоев (санаар), А. Семенов (хүндэ атлетикээр) ба Гаськова (велосипедээр) манай республикын физкультурна мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, хэдэн удаа түрүү һуури эзэлһэн байна.

Л. Бондаренко.

Курортнуудта амарна

Зүүн Сибириин 3-дахи отделениин Райпрофсож 1950 оной туршa соо Советскэ Союзай курортнуудта 140 хүдэлмэришэдые, амаралтын гэртэ 300 хүдэлмэришэдые эльгээхэ юм. Мүн пионерскэ лагерьнуудта түмэрзамайхидай 900 үхибүүд амарха байна.

С. Дуботолкин.

Курсантнуудай экзамен

Бурмонкоопсоюзай кооперативна техникумдэ бухгалтернууд ба ревизорнуудай 3 һарын курсын дүүргэлтын экзамен болобо. Тус курсые нүхэд Бунин (Кабанскын аймпотребсоюз), Смолина (Бичурын аймпотребсоюз), Строганова (Заиграйн аймпотребсоюз) ба бусад эрхимээр дүүргэбэ.

Д. Колмаков.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1-80. зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02359. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.